

2. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/conv#Text>

3. Public-Private Partnerships. URL: https://www.motorolasolutions.com/en_us/solutions/public-private-partnerships.html#:~:text=Public%2Dprivate%20partnerships%20involve%20identifying,agency%20and%20the%20private%20organization

4. Public-private partnerships in policing: A tech-driven paradigm. URL: <https://www.nation.com.pk/10-Mar-2025/public-private-partnerships-in-policing-a-tech-driven-paradigm>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-636-2-19>

GOOD ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PERSONAL DATA PROTECTION

НАЛЕЖНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СФЕРІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Yakovenko M. Yu.

*Postgraduate student of the Yukhymenko
Family Doctoral School,
Faculty of Law
National University of "Kyiv-Mohyla
Academy"
Kyiv, Ukraine*

Яковенко М. Ю.

*аспірант Докторської школи
імені родини Юхименків,
факультет правничих наук
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»
м. Київ, Україна*

Одним із засобів функціонування демократичного суспільства є діяльність органів публічної влади, які забезпечують дію належного механізму забезпечення дотримання інтересів приватних осіб (як і фізичних, так і юридичних) та суспільства в цілому. В контексті захисту персональних даних органи влади мають запроваджувати захист прав осіб у відповідній сфері, як і нормативно: шляхом прийняття відповідного законодавства, яке б декларувало вимоги та засоби захисту прав осіб, так і на практиці: через активний контроль за дотриманням нормативних вимог та застосування санкцій за їхнє порушення. Зокрема, враховуючи активний технологічний розвиток суспільства, належний захист персональних даних є вкрай актуальним.

В контексті забезпечення належного механізму захисту прав осіб з боку держав Комітетом міністрів Ради Європи було прийнято

Рекомендацію CM/Rec(2007)7 «Щодо належного адміністрування» (англ.: «*on good administration*») (надалі – «Рекомендація CM/Rec(2007)7»), яка визначає основне право на належне адміністрування задля його ефективної реалізації на практиці [1, с. 1]. Хоча рекомендації та резолюції Комітету міністрів Ради Європи не мають обов'язкової юридичної сили для держав-членів, вони мають політичну та моральну вагу, оскільки кожна держава-член погодилася на їх ухвалення (за винятком випадків у яких вони висловили свої застереження на момент ухвалення) і на їх застосування в правотворчій, політичній та правозастосовній діяльності [2, с. 6].

Потреба у визначенні та забезпеченні права на належне адміністрування постала, зокрема, через таку низку факторів:

- У демократичних суспільствах органи державної влади відіграють ключову роль, чия діяльність зачіпає права та інтереси приватних осіб;

- Європейський суд з прав людини прийняв Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод для захисту приватних осіб у їхніх відносинах з органами публічної влади. Тому випадки неналежного адміністрування (англ.: "*maladministration*"), які мають свій прояв в результаті офіційної бездіяльності, затримок у вживанні дій або вжиття дій у порушення офіційних зобов'язань, повинні підлягати санкціям через відповідні процедури, які можуть включати судові процедури;

- Належне адміністрування передбачає, що послуги повинні відповідати основним потребам суспільства;

- Органи публічної влади здійснюють свої повноваження для виконання покладених на неї завдань. Водночас відповідні повноваження можуть, порушувати права приватних осіб, якщо вони використовуються неналежним або надмірним чином;

- Вимоги права на належне адміністрування впливають із фундаментальних принципів верховенства права, таких як законність, рівність, об'єктивність та безсторонність, пропорційність, юридична визначеність, вжиття заходів протягом розумного строку, участь, повага до приватного життя та прозорість [1, с. 2–3].

Проявом права на належне адміністрування є виконання державою, зокрема органами публічної влади, своїх позитивних зобов'язань. Відповідно до позиції Європейського суду з прав людини основною характеристикою позитивних зобов'язань є те, що вони на практиці вимагають від національних органів влади вжиття необхідних заходів для захисту прав або, якщо точніше, прийняття обґрунтованих та прийнятних заходів для захисту прав особи [3, с. 7]. Такі заходи можуть бути судовими: це стосується випадків, коли держава повинна

встановлювати санкції для осіб, які порушують Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (надалі – «Конвенція»), незалежно від того, чи держава приймає правові норми для певного виду діяльності чи для категорії осіб [3, с. 7]. Але вони також можуть складатися з практичних заходів [3, с. 7]. Позитивні зобов'язання держави можуть мати, зокрема, матеріальний характер – зобов'язання впливають із фактичного положення, яке встановлює матеріальне право [3, с. 8]. Йдеться про ті випадки, коли відповідне зобов'язання міститься як таке в конкретному положенні [3, с. 8]. Для прикладу, положення статті 8 Конвенції, яке передбачає «повагу» до приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції, тлумачиться як таке, що створює позитивне зобов'язання [3, с. 8]. Отже, держава, в особі органів публічної влади, має забезпечувати захист прав осіб шляхом реалізації дієвого механізму виконання своїх позитивних зобов'язань. У нашому випадку йдеться про захист права на повагу до приватного та сімейного життя, житла та кореспонденції, частиною якого є захист персональних даних. Відповідно до практики Європейського суду з прав людини національне законодавство повинно передбачати відповідні гарантії для запобігання будь-якому використанню персональних даних у такий спосіб, який може бути несумісним із гарантіями статті 8 Конвенції [4, с. 51]. Це повинно мати свій прояв у, по-перше, закріпленні усіх необхідних нормативно-правових вимог до захисту персональних даних (забезпечення матеріального характеру, про який йшлося вище) та, по-друге, реалізації відповідних вимог на практиці й забезпечення належної системи судового захисту. Тобто у цьому контексті важливо зазначити, що позитивні зобов'язання становлять «юридично обов'язкові вимоги до держави в особі її законодавчих, виконавчих і судових органів» [5, с. 115].

У сенсі вже згаданої статті 8 Конвенції захист персональних даних має фундаментальне значення для здійснення особою свого права на повагу до приватного та сімейного життя, і навіть той факт, що інформація вже є загальнодоступною не обов'язково позбавляє захисту за відповідною статтею [4, с. 51].

Висновки. Належне адміністрування в демократичному суспільстві неможливе без виконання державою своїх позитивних зобов'язань щодо захисту прав людини. Такі позитивні зобов'язання передбачають активні дії з боку органів влади для гарантування реалізації права на повагу до приватного життя. Вони охоплюють як прийняття відповідного законодавства, так і створення ефективних механізмів для практичної реалізації цього права та захисту від зловживань.

Література:

1. Рекомендація СМ/Rec(2007)7 «Щодо належного адміністрування»: Комітет міністрів Ради Європи, 20 червня 2007. URL: <https://rm.coe.int/16807096b9> (дата звернення: 24.09.2025).
2. Посібник «АДМІНІСТРУВАННЯ І ВИ»: Рада Європи, 2018. URL: <https://rm.coe.int/handbook-administration-and-you/1680a06311> (дата звернення: 24.09.2025).
3. A guide to the implementation of the European Convention on Human Rights «Positive obligations under the European Convention on Human Rights»: Jean-François Akandji-Kombe, Council of Europe, 2007. URL: <https://rm.coe.int/168007ff4d> (дата звернення: 24.09.2025).
4. Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights: Council of Europe/European Court of Human Rights, 2021. URL: https://first.vaks.gov.ua/wp-content/uploads/sites/2/2022/02/Guide_Art_8_ENG.pdf (дата звернення: 24.09.2025).
5. Ганна Христова. Доктрина позитивних зобов'язань держави у сфері прав людини: основні аспекти розуміння. *Право України*. 2019. С. 100–118.